

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยใหม่มีความเจริญในด้านต่าง ๆ ทัดเทียมกับอารยประเทศ โดยทั่วไปได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุด คือการให้การศึกษแก่ประชาชน เพราะการศึกษาเป็น เครื่องมือประการเดียวที่จะสร้างประชาชนของชาติใหม่มีความรู้ มีความสามารถ มีความคิด สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ อันจะเกิดประโยชน์เกิดความเจริญต่อประเทศไทยได้ เหมือนดังคำกล่าวที่ว่า "ความเจริญโดยส่วนรวมของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้หนังสือและระดับของการศึกษา เพราะประเทศที่เจริญแล้ว ประชาชนมีอัตราการรู้หนังสือสูงและมีระดับการศึกษาสูง" (สุนทร สุนันทชัย 2526 : 20-22)

บทบาทของการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศไทยได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น การศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม การศึกษาเพื่อพัฒนาการเมือง การศึกษาเพื่อการสืบต่อวัฒนธรรม หรือการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของชีวิต โดยรัฐบาลได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการศึกษาให้กับประชาชนไว้เป็นลำดับ เริ่มตนจากการศึกษาในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และถึงขั้นสุดท้ายคือ ระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะรัฐบาลได้มุ่งหวังที่จะให้ประชาชนไทยได้มีการพัฒนาทั้งความรู้ ความคิด มาตั้งแต่เยาว์วัย และเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็สามารถดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของชาติได้มากที่สุด แต่การพัฒนาขั้นที่สำคัญ เพราะเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตก็คือ การพัฒนาเยาวชน ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า "การพัฒนาเยาวชนเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเยาวชนเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่เต็มไปด้วยพลัง ทั้งทางกาย การเรียนรู้ และความคิด การพัฒนาเยาวชนให้เป็นที่ปรึกษาที่มีคุณค่าย่อม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต" (นิรมล กิตติวิบูลย์ 2526 : 3-6)

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญ อันจะทำให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ได้ศึกษาจนสามารถเข้าใจความเป็นไปต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและในโลกได้ มนุษยชาติมีภาษา

เป็นสื่อกลางสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจระหว่างกัน การเรียนรู้ภาษาไทยองแท้และลึกซึ้ง จะทำให้มนุษยชาติใช้ชีวิตได้อย่างประสบความสำเร็จได้ คุณค่าของภาษาไทยจึงมีอยู่เป็นอเนกประการ นับตั้งแต่คุณค่าทางวัฒนธรรมเพราะ "ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนไทยสมัยโบราณได้ถ่ายทอดสืบเนื่องต่อกันมา จนถึงคนไทยในปัจจุบันเด็กไทยจึงควรได้รับการอบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมทางภาษา จนเกิดความภูมิใจที่มีภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติ สมกับที่เป็นชาติเอกราช" ฐะปะนีย์ นาครทรรพ(2508: 1)

ความสำคัญของภาษามีมากเพิ่มขึ้นตามความเจริญของสังคม การใช้ประโยชน์จากภาษามีทั้งการนำไปเสริมความคิด ความรู้และการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้สังคมยังให้ความยกย่องต่อคนที่มีความสามารถทางภาษาสูง เพราะภาษา "ช่วยใ้คนที่มีความสามารถทางภาษาประสบความสำเร็จในชีวิตหรือในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ใด ๆ ขึ้นแล้วสามารถใช้ภาษาไทยพูดหรือเขียนแสดงความคิดนั้น ๆ ออกมาเป็นที่ประจักษ์ใ้ผู้อื่นได้รับรู้ ก็จะเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลโดยทั่วไปได้" สุจริต เพ็ชรชอบ(2522 : 2) การเรียนภาษาไทยสำหรับเยาวชนไทยทุกคนจึงจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างแท้จริง

ภาษาไทยเป็นวิชาบังคับซึ่งถูกกำหนดไว้ในหลักสูตร นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนและสอบผ่านจึงจะสามารถจบการศึกษาในแต่ละชั้นได้ ในหลักสูตรของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนไว้ทั้งหมด 9 ข้อด้วยกัน เนื้อหาของจุดประสงค์ทั้ง 9 ข้อ นั้น ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านอันได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ซึ่งจะเห็นได้โดยชัดเจนจากจุดประสงค์ข้อ 3, 4, 5, 6 และข้อ 9 ที่ว่า

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองทุกด้าน เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม
- จุดประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อให้สามารถศึกษาค้นคว้าสารคดีต่าง ๆ ให้สัมฤทธิ์ผลทั้งในการพูดและการเขียน
- จุดประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อให้สามารถอ่านออกเสียงใหญ่ฟังรับสารแจ่มแจ้ง สามารถอ่านหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ ถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพที่ดีในการเลือกอ่านหนังสือ และมีนิสัยรักการอ่าน

- จุดประสงค์ข้อที่ 6 เพื่อให้เข้าใจ และสามารถวิเคราะห์เรื่องราว ที่ได้ฟัง ได้อ่านจากบุคคลหรือจากสื่อมวลชนอื่นจะทำให้เกิดวิจารณ์
- จุดประสงค์ข้อที่ 9 เพื่อให้สามารถใช้ทักษะทางภาษา เป็นเครื่องมือในการศึกษา หรือในการศึกษาค้นคว้าวิทยากรต่างๆ ตามความสนใจ

และถ้าหากนักเรียนได้พัฒนาทักษะทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แล้วก็จะช่วยให้นักเรียนสามารถรับสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
ทูลี ชีवालกิจ (2526: 2)

เนื่องจากจำนวนของเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น มีอยู่เป็นจำนวนมาก จากบทความเรื่อง แนวโน้มของประชากรในอนาคตได้เสนอตัวเลขที่น่าสนใจว่า เยาวชนอายุ 15-17 ปี หรือเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนขึ้นเล็กน้อย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5. ซึ่งมีจำนวนประมาณ 3.5 ล้านคน ในปี พ.ศ.2525 แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นในแต่ละปี จนเป็น 3.7 ล้านคนในปี พ.ศ.2529 หลังจากนั้นจำนวนประชากรในวัยนี้จะคงที่อยู่ในราว 3.6-3.7 ล้านคน มยุรี จารุปาน (2525:4-10) ดังนั้นการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนจำนวนมหาศาลนี้ได้พัฒนาไปถึงขีดสุดของความสามารถของแต่ละคนนั้น เป็นเรื่องที่ครูภาษาไทยต้องใ้ความพยายามเป็นอย่างสูง

ปัญหาที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยก็คือ ครูไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนว่าเมื่อไรนักเรียนแต่ละคนจึงจะมีการพัฒนาทักษะทั้งสี่ด้านได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ เพราะโดยธรรมชาติแล้วการเรียนทางภาษาจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝน เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และความชำนาญดังคำกล่าวที่ว่า "ทักษะทั้งสี่นี้พัฒนาช้าเร็วไม่เสมอกัน แตกต่างกันไปตามบุคคล เช่น นักเรียนบางคนชำนาญการอ่านในใจ และอ่านออกเสียงไม่ได้ดี บางคนตอบปากเปล่าได้คล่องแคล่ว แต่เขียนไม่ถนัด แต่บางคนก็กลับกัน นอกจากนี้ทักษะทั้งสี่นี้ในบางระดับ การพูดง่ายกว่าการเขียนบางระดับก็กลับกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการฝึกและความถนัดทางธรรมชาติประสมกัน กรมวิชาการ (2522: 1-2)

ข้อบกพร่องของทักษะทั้งสี่ด้านของนักเรียนมักจะเกี่ยวข้งกันไปเสมอ เช่น ถ้าหากว่านักเรียนขาดทักษะในการติดต่อ เพราะที่ไม่ได้รับการฝึกให้รู้จักคิดอย่างแจ่มแจ้ง ในสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ผ่านพบในชีวิต และในบทเรียน เมื่อไม่สามารถคิดได้อย่างแจ่มแจ้ง การที่จะพูดหรือเขียนเพื่อการสื่อสาร ก็พลอยไม่แจ่มแจ้งไปด้วย นักเรียนจึงฉงนในการท่องจำมากกว่าคิดเอง นอกจากนี้เด็กไทยหรือเยาวชนไทยโดยส่วนใหญ่ยังขาดความกล้า ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองในการพูดหรือแสดงความคิดเห็นในที่ชุมชน เพราะไม่ค่อยมีโอกาสที่จะฝึกการพูดอย่างถูกวิธี เนื่องจากมีเวลาพูดน้อย ส่วนในด้านการเขียนก็ยังมีอีกหลายอย่างที่เบียดอุปสรรคต่อการสื่อสาร เช่น การเขียนตัวสะกดการันต์ผิด ซึ่งทำให้ความหมายเปลี่ยนไป การเรียงบทขยายเอาไว้นิด ทำให้ความเข้าใจสับสน ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2517: 1) ข้อบกพร่องอีกด้านหนึ่งก็คือด้านการอ่าน เพราะผลการเรียนมักจะเกี่ยวโยงกับการอ่านของเด็กเสมอ ถ้าเด็กมีความสามารถในการอ่าน ก็จะสามารุเข้าใจเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ที่เรียนได้ ความล้มเหลวในการอ่านของนักเรียนก่อให้เกิดความบกพร่องในด้านอื่นด้วย อ่ำไพ สุจริตกุล (2516: 46-48)

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วเราจะพบว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังมีความบกพร่องในการใช้ทักษะทั้งสี่ด้านนี้ได้ผลโดยสมบูรณ์นั่นก็คือ นักเรียนมีเวลาสำหรับการฝึกฝนไม่เพียงพอตนเอง และการสอนซ่อมเสริมเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ ซึ่งความคิดนี้จะสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า "ถ้าปรากฏว่านักเรียนมีทักษะไม่ถึงขั้นที่ควรตั้งความมุ่งหมายไว้ การเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนก็ย่อมมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขปรับปรุง การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเรียกว่า การสอนซ่อมเสริม ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2522: 1)

ในหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ได้กำหนดเรื่องของการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า "โรงเรียนต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อแก้ไขความบกพร่องต่าง ๆ และเพื่อช่วยเพิ่มพื้นฐานอันมั่นคงในการเรียนรู้" กรมวิชาการ (2524: 7)

นอกจากนี้แล้วในคู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ยังได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการสอนซ่อมเสริม โดยกล่าวถึงการเรียนการสอนที่จะต้องมีปัญหาเกิดขึ้น เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ และปัญหาดังกล่าวก็จะสามารถแก้ไขได้ด้วยการจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมหรือมีกิจกรรมพิเศษ สำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน และมีปัญหาการเรียนไม่ทัน การจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจึงเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการตามเป้าหมายของหลักสูตร

การจัดสอนซ่อมเสริมมีจุดมุ่งหมายทั้งเป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่นักเรียน ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนซ่อมเสริมจะมีส่วนเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนได้เต็มที่ และยังเป็น การเตรียมตัวนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้พร้อมสำหรับการไปศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา หรือการออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล

การวางแผนงานเพื่อการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย เป็นความสำคัญอันดับแรก ที่ครูผู้สอนและผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมต้องริเริ่มทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานสอนซ่อมเสริมให้ได้นผลดี เพราะการวางแผนงานการสอนซ่อมเสริมนั้น หมายถึงการเตรียมการทุกอย่างให้พร้อม มีทั้งการเตรียมตัวผู้สอน วิธีสอน การกำหนด กิจกรรม กำหนดตัวผู้เรียน ตลอดจนถึงเป้าหมายหรือจุดประสงค์ในการสอนและวิธีการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุถึงเป้าหมายได้ แต่ผลจากการวิจัยของ สุภาพร ราชากรกิจและคณะ เรื่อง "การศึกษาปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยระดับ ประถมศึกษา ในโรงเรียนเทศบาล เขตบางเขน" พ.ศ. 2523 พบว่า มีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมาก ไม่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์ โรงเรียนไม่ได้ จัดบริการประเภทต่าง ๆ ที่จะช่วยครู ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรคือ จำนวนหนังสือหลักสูตร คู่มือครู และโครงการสอนมีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนครู หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไว้อย่าง กว้าง ๆ ครูอ่านแล้วไม่เข้าใจ

นอกจากนี้แล้ว ในปี 2523 เช่นกัน หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจสภาพการจัดและสอนซ่อมเสริมโรงเรียนมัธยมศึกษาตอน ต้น เขตการศึกษา 11 พบว่า โรงเรียนไม่ได้จัดการสอนซ่อมเสริม เนื่องจากผู้บริหาร

ผู้สอน ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม ผู้สอนไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริม โดยเฉพาะรูปแบบของการสอนซ่อมเสริม โรงเรียนไม่มีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยในการสอนซ่อมเสริม เช่น อุปกรณ์การสอน หรืองานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าการสอนซ่อมเสริมมีประโยชน์หรือไม่ ส่วนโรงเรียนที่มีการสอนซ่อมเสริมนั้น ปรากฏว่า ยังปฏิบัติไม่ถูกหลักของการสอนซ่อมเสริม โรงเรียนไม่ทราบแนวปฏิบัติในการจัดสอนซ่อมเสริม เช่น วิธีคัดเลือกนักเรียน การจัดครูเข้าสอน เนื้อหาวิชาที่สอน ขบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติต่อผู้ที่ไม่ต้องเรียนซ่อมเสริม และวิธีประสานงาน

ในปี พ.ศ. 2526 รัชนี้ วิเศษสังข์ (2526: 31-33) ได้กล่าวถึงการจัดสอนซ่อมเสริมว่า "ยังมีโรงเรียนอีกหลายโรงเรียนที่มิได้ให้ความสำคัญกับคาบการสอนซ่อมเสริมนี้อย่างจริงจัง ไซ้ไม่ถูกคองตามวัตถุประสงค์ มักจัดไว้ลอย ๆ ปล่อยวาง ๆ ไว้เฉย ๆ ครูคนใดคองการไซ้ก็จัดการกันเองตามสะดวกไซ้สอนบาง ไซ้สอนพิเศษบาง ไซ้ประชุมบาง ไซ้จัดกิจกรรมบาง"

ควยเหตุผลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาคนหนึ่ง มีความเห็นว่า การสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย ควรจะได้มีการพิจารณาถึงปัญหาควยการสำรวจและศึกษาอย่างจริงจัง และความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจะมีแผนงานในการจัดสอนซ่อมเสริม เพื่อไซ้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้ควย ควรจัดสอนกันควยวิธีการและรูปแบบอย่างไร หลักการจัดสอนซ่อมเสริมที่แท้จริงนั้นเป็นอย่างไร ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดสอนซ่อมเสริมและขอเสนอแนะต่าง ๆ จะช่วยให้ให้นักเรียนได้ประโยชน์จากการเรียนวิชาภาษาไทยตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

| เพื่อศึกษาความคึกเห็นในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และขอเสนอแนะของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากทั้ง 12 เขตการศึกษา

2. เพื่อเสนอแผนงานการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูภาษาไทยจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 12 เขตการศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูภาษาไทย เป็นความจริงเชื่อถือได้

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เป็นแนวทางในการสร้างแผนงานการสอนซ่อมเสริมวิชาอื่นให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
3. เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องการสอนซ่อมเสริมวิชาอื่นๆ

คำจำกัดความในการวิจัย

แผนงาน หมายถึง รูปแบบในการจัดและดำเนินการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้แก่นักเรียน หรือการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งจับปัญหาทางการเรียนของเด็กให้หมดไป โดยเริ่มต้นจากการวินิจฉัยปัญหา การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาออกจากกลุ่มแล้วดำเนินการสอนเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มเล็ก ตามลักษณะของข้อบกพร่องที่ค้นพบ *

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากทั้ง 12 เขตการศึกษา
ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้า
หมวดวิชาภาษาไทย และผู้ช่วยหัวหน้าหมวดภาษาไทย

ครูภาษาไทย หมายถึง ครูที่สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากทั้ง 12 เขตการศึกษา

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ จากทั้ง 12 เขตการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย